

meget vanskeligt at føre en sag mod det offentlige med hele det apparat, der er bag det offentlige, og derfor synes jeg også, at forslaget om nogle processuelle lettelser for borgerne er et forslag, som vi kan være meget positivt stemt over for.

Endvidere er der spørgsmålet om forvaltningsmyndighedernes pligt til at efterleve domspraksis. Jeg er enig i det principielle, men jeg må sige, at jeg anser det for meget vanskeligt at gennemføre, og her tænker jeg særlig på skatelovgivningen. Hvis det er det offentlige selv, der skal være opøgende, så er det altså rent faktisk meget, meget svært, tror jeg, for myndighederne at efterleve det, som vi i givet fald ville vedtage her i Folketinget.

Med hensyn til spørgsmålet om udvidet adgang til retshjælp er det min opfattelse – og den er så baseret mit eget virke som advokat – at der i dag faktisk ikke er behov for de store tiltag på det område. Er man økonomisk ringe stillet, vil man normalt kunne få fri proces, og ellers har de fleste en retshjælpsforsikring. Jeg må sige, jeg har aldrig erfaret, at der var nogen, der ikke kunne føre en sag, på grund af at man ikke kunne skaffe de økonomiske midler.

Så er der spørgsmålet om nedsættelse af en retssikkerhedskommission, som beslutningsforslaget lægger op til. Der vil jeg gerne spørge fru Birthe Rønn Hornbech, hvilket kommissorium den skal have. Skal det være de ti ting, som er foreslået her i beslutningsforslaget? Og hvem har man forestillet sig skulle sidde i den? Det er et forslag, som vi bestemt ikke er afvisende over for.

Ja, så gik tiden.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg skal prøve at nå at svare på et par ting.

Et af hovedtemaerne i dette lovforslag er jo, at vi finder det besynderligt, at der i retsplejeloven er forskrifter for politiet, men ikke forskrifter for andre offentlige myndigheder. Disse forskrifter ønsker vi fastsat i en generel lov.

Derudover skal der selvfølgelig i hver lov tages nøje stilling til, om tvangsindgreb er nødvendige. Dem ønsker vi på et mere begrænset niveau end i dag.

Med hensyn til at det skulle være vanskeligt for myndighederne at rette sig efter domspraksis, vil jeg sige: Ja, det kan godt være, at det bliver vanskeligt, men i dag er det altså vanskeligt – for vanskeligt – at være borger. Og vi fore-

trækker altså, at det bliver vanskeligere at være myndighed og lettere at være borger.

Med hensyn til spørgsmålet om kommissorium er det klart, at vi selvfølgelig er villige til at forhandle om det og også om, hvem der skal sidde i kommissionen.

(Kort bemærkning).

Gitte Seeberg (KF):

Jamen jeg vil gerne understrege, at jeg er enig med fru Birthe Rønn Hornbech i det principielle, for selvfølgelig skal myndighederne efterleve domstolsafgørelser; men jeg vil gerne give et konkret eksempel på, hvor vanskeligt jeg faktisk tror det er. Det gælder bl.a. i skattesager, når principielle sager først bliver indbragt på et meget sent tidspunkt. Jeg vil gerne give et konkret eksempel: hvor studerende – eller andre unge mennesker – har en bil, som står i forældrenes navn, har man i Årevis haft en, hvad skal man sige, ulovlig praksis, og hvis man efterfølgende skulle ind og rette de fejlagtigt givne fradrag og de tilfælde, hvor man ikke har givet fradrag, så tror jeg, det ville blive meget vanskeligt. Jeg er enig i det principielle, men hvis man skal gennemføre det, så skal det sikres, at det bliver på en måde, så myndighederne også kan efterleve loven.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen jeg siger ikke, at det skal være let. Men når jeg siger, at de administrative myndigheder skal rette sig efter domstolene, så bygger det altså på den forrygende erfaring, som jeg selv erhvervede mig, da jeg begyndte at møde i skattestraffesager i landsretten, hvor vi den ene gang efter den anden måtte konstatere, at skattemyndighederne blev ved med at besvære borgerne med sager, hvor principperne for længst var afgjort over for andre borgere, hvorefter retsformanden sagde: Læser skattemyndighederne ikke vore domme?

Jeg kan nævne et andet eksempel. Jeg så for nylig, at Københavns Kommune havde ført en sag imod en andelsboligejer. Det var helt åbenbart, at hele andelsboligselskabet havde lignende sager, men Københavns Kommune nægtede at tilbagebetale pengene til alle de andre, selv om sagerne var fuldstændig identiske.

Det har i virkeligheden meget at gøre med myndighedsholdning, men det er altså os herinde, der gennem generelle regler må opdrage myndighederne til at forstå, at myndighederne er til for borgernes skyld og ikke omvendt.